

Com es deia aquesta plaça el 1378? I, perquè té forma de "L" girada?

En vista de la celebració de Corpus aquest cap de setmana, us portem un tastet de la història de la plaça Major de Solsona. Aquest article l'hem fet seguint un post de la web lafotodelpep que ens ofereix moltíssimes dades sobre la història de la nostra ciutat. Un treball de recerca d'informació ben documentat amb tot els recursos que hi ha a disposició dels internautes i que us recomanem la seva visita.

Gaudiu-lo.

La plaça Major de Solsona, l'any 1378 es deia Plaça d'En Prestador.

Va ser al 1444 que se li va canviar el nom a Plaça Major

Fotografia de la plaça Major a principis de segle XX

L'any 1680 els veïns de la plaça Major, demanen, per tal d'engrandir la plaça, el derrocament de dues cases. Es creu que aquestes dues cases ensorrades deuriem ser al cap del carrer de Sant Miquel i baixada del Palau.

Quan es va construir el Palau episcopal, entre el 1776 i el 1792, per fer la plaça del Palau, es van enderrocar cases i carrers per deixar-ho tal com ho coneixem en l'actualitat, de manera que entre les dues places hi ha una pujada que no té ni nom de carrer.

Per tant, la forma de **"L" girada** actual la va tenir a partir de l'any 1378, quan per engrandir la plaça es van enderrocar les dues cases que connectaven el carrer de Sant Miquel amb les cases de les porxadades grans, i entre les que hi havia el pas del carrer que anava fins al carrer de la Pilota. La forma, amb l'acabat actual, és de l'any 1792, quan es van acabar les obres del Palau Episcopal i la seva plaça.

El doctor Antoni Llorens escriu en el seu llibre "Solsona i el Solsonès en la història de Catalunya", en el apartat de "Els noms dels carrers i places", sobre la Plaça Major i els carrers que va a la plaça Palau, abans al carrer de la Pilota, el següent:

Els noms dels carrers i places

Plaça Major. – 1378, Plaça d'En Prestador; 1444, Plaça Major.

L'any 1439 trobem el carrer de prop de la plaça, que en 1444 és dit del sol de la Plaça Major i en 1951, de la Plaça major, que comunicava la plaça amb el carrer de la Pilota.

El doctor Antoni Llorens escriu en el seu llibre "Solsona i el Solsonès en la història de Catalunya", en el apartat de "Reformes urbanes", sobre l'ampliació de la Plaça Major, ajuntant-la amb la plaça Palau, el següent:

Reformes urbanes

Plaça Major

En parlar de Dª Maria Àlvarez, senyora de Solsona (Vol. I), ja hem vist com l'any 1321 aquesta dama, conjuntament amb el paborde, "per a l'embelliment i amenitat de la vila de Solsona, feren derrocar algunes pedres i taules en la Plaça Major de la vila, així com en carrers i altres llocs de la mateixa; i manaren que es traguessin de la dita plaça algunes taules: i després... han manat que de la dita plaça se'n traguessin i enderroquessin la casa d'en Besora i una altra de Bernat Pla, les quals eren sobre dita plaça, com també unes graus i taules de la vila".

Aquestes taules eren de pedra i servien per vendre en els mercats i fires. Tant o més digne d'elogi que aquest zel per a l'embelliment de la vila és el fet de nomenar uns pròcers que en tinguessin cura en una data com la del 1321, amb facultats de "treure, posar, afegir, disminuir, pòrtics, taules, columnes i graus, al seu coneixement, en dita plaça i en la vila".

Deu anys més tard, el 1331, se'ls prohibeix el derrocament dels porxos de la plaça Major per tal de fer-la més gran.

L'ampliació i embelliment de la plaça Major, que sol ser

Plaça Major de Solsona. Foto: vellasolsona.org/cal-tomas-mosset/

l'orgull dels pobles, fou un objectiu que els titulars del municipi sempre tingueren present.

L'any 1680 els veïns d'aquesta plaça, entre altres el Dr. Francesc Bordons, de cal Bordons, casa del final del carrer de Sant Cristòfol que fa cantonada amb la de Sant Miquel, demanen, per tal d'engrandir la plaça, el derrocament de dues cases i obrir un carrer que "*vagi des de la casa de do Gaspar de Guilanyà a la de la viuda donya Francesca Llorens*".

Els veïns es fan càrrec de les despeses i els habitants de les predites cases aniran a viure a la plaça de Sant Joan. La petició és atesa i concedida, mes no creiem que s'obrí al carrer de que es parla en la instància, puix no sabríem identificar-lo amb cap dels actuals, que ja existien aleshores.

Les dues cases, però, que demanen derrocar podrien ser les que trobem quinze anys després, el 1695, quan és denegat al confiter, Antoni Riudecans, el permís per edificar "*els patis de cases ensorrades que té a la plaça Major*", destinats pel municipi al seu eixamplament. Mancava indemnitzar el seu propietari, que instaurà un plet, tot establint-se un repartiment entre els veïns per pagar-lo.

Creiem que aquestes dues cases ensorrades deuriem ser al cap del carrer de Sant Miquel i baixada del Palau. L'interès que demostra tenir aquest eixamplament del noble, Dr. Bordons, que

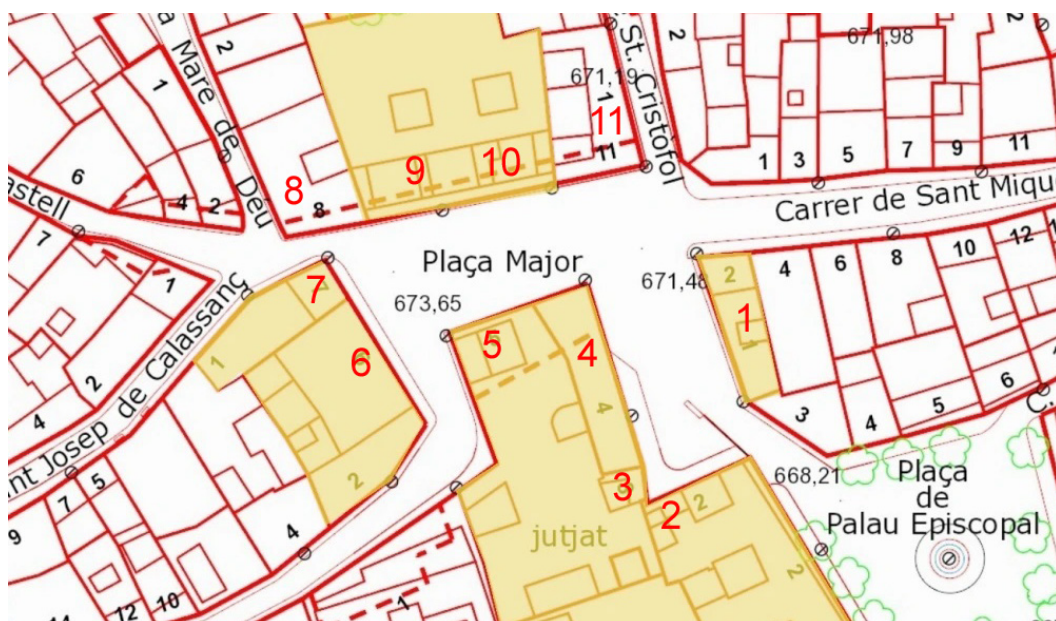
era el principal beneficiari de la reforma per tenir-les davant de casa seva, així ens ho fa pensar.

Els pilars dels porxos del cantó del migdia d'aquesta plaça li donaven el caràcter d'una autèntica noblesa antiga. Eren com les cames de les amples arcades sobre les quals carregava l'embigat de la part davantera de les dues cases construïdes en aquell indret. Encara els recordem, no certament sense una fonda nostàlgia.

Modernament han estat substituïts per uns altres pilars que lleven a aquests porxos llur bellesa original. Entre els dos darrers pilars d'aquells porxos hi havia un estrat de pedra, en funció de taula dels de la qual "*se fegen los encants i se pesaven les pessés i draps paraïres de la ciutat ...*".

L'any 1618 es produí una forta disputa per part dels cònsols contra el governador del duc de Cardona, per haver-los derruït aquella taula, que motivà que els cònsols i consellers, en acte de protesta, es fessin presents al lloc i proclamessin: "*Nosaltres requerim que per memòria de l'esdevenidor... en nom de tota la universitat i ciutat, nos reservem dret i actió de poder tornar ací, en lo cap de la Plaça Major on estem constituïts, entre estos dos pilars de sota la casa de M^o Joan Camp... ahon de temps immemorial havim una taula gran com tots los presents i habitants de la ciutat han vist ...*".

Invoquen els privilegis de la ciutat contra el governador i amenacen d'acudir al duc o al superintendent de Catalunya.

- 1 - Ca la Serra de la Llena
- 2 - Cal Pixarada
- 3 - Ca l'Aguilar
- 4 - Casa Pere Solé Xarpell
- 5 - Ca l'Aguilar
- 6 i 7 - Cal Moncunill
- 8 - Cal Codina
- 9 i 10 - Cal Gras
- 11 - Ca la Mercè de la Farmàcia

Més informació sobre els noms i renoms de les cases de Solsona la trobareu a vellasolsona.org